

Teodora Hristova
(Bulgaria, South-West University *Neofit Rilski*)

The Importance of the Francofolies Music Festival for Blagoevgrad's Cultural Life

Abstract: The article focuses on the importance and impact of festivals in our life and how they create a sense of cultural unity. Festivals are possible and relatively neutral both in terms of religious experience and ethnic differences. A good example of this idea is the Francofolies Music Festival discussed in the paper and its significance for Blagoevgrad's cultural life. The author presents her own empirical study which aims at gathering and analysing the views of the target groups on the festival.

Keywords: *Francofolies, festival, Blagoevgrad, cultural identity*

Теодора Христова
(България, ЮЗУ „Неофит Рилски“)

Значението на фестивала „Франкофоли“ в културата на Благоевград

Фестивалите като културна проява

Фестивалите съчетават разнообразни дейности от областта на изкуството, културното наследство и културните творчески продукти на хората в различни сфери. Те са жизнен процес на обмен и изявяване на различни културни потоци. Чрез тях се насърчава регионалното и националното разнообразие на местните общности, култури, ценности и традиции. Следователно фестивалите притежават качества, които определят ролята им в развитието на културната интеграция на различни нива. В тази статия ще изведем някои основни техни характеристики, което има за цел да подчертае ключовото му значение в процеса на изграждане на специфичната култура на конкретно населено място.

Етимологически разтълкувана, думата „фестивал“¹ е с латински произход (*festum*) и означава „празник“. Във връзка с това можем да го класифицираме като празнично събитие с програма от художествени изпълнения, която надхвърля

¹ Речник на чуждите думи в българския език, Велико Търново, Gaberoff – ЕООД, с. 781

качествата на всекидневното битуване с цел постигане на ярка развлекателна зрелищност на определено населено място.

Този тип събития достигат до широка и разнолика публика, което от своя страна осигурява културно взаимодействие между повече хора.

Фестивалите запознават хората с изкуство от цял свят, което престава да бъде просто средство за забавление. Нещо повече – посредством тях модерният човек се стреми да изгради смисъла, завършената цялост в нарастващото противоречиво многообразие на собствения му опит. От друга страна, се стимулира процесът на взаимен обмен на артистични постижения между различните страни и се съчетава собственият опит с местния.

Фестивалите представляват отворена платформа и по този начин се стига до насърчаване на публиката към активното участие в провеждащите се събития. Това, от своя страна, довежда до контакт с нови култури и нови знания за чужди традиции и история.

Фестивалите са уникални изразни средства на местната общност, тъй като са здраво вкоренени в местната среда. Локалните традиции потвърждават културното многообразие, а популяризацията, която получават, ги присъединява към общото културно наследство. Ето защо може да разгледаме съвременните фестивални прояви като основна форма за осъществяване на интеркултурен диалог, формиране на толерантност, на положително отношение и разбиране към различните култури и техните носители. Трябва да се подчертае обаче, че от значение в този процес е не само ролята на специфичната атмосфера, в която се провежда фестивалът, а и географското разположение и социално-културните дейности, които го характеризират.

„Франкофоли“ като фестивална проява в Благоевград

Престижният фестивал „Франкофоли“² е създаден през 1985 г. в малкото романтично градче Ла Рошел, Франция по инициатива на Жан Луи Фулкие, известен радиоводещ и познавач на френския шансон. „Франкофоли“ се провежда също така и в Монреал, Спа, Ню Йорк, Буенос Айрес и Берлин. През 1991 г. обаче Благоевград се превръща в европейски град, в който среща си дават два народа със съществен принос в европейската история. Благоевградчани са привилегировани да видят на живо едни от най-големите звезди на френската музика. Фестивалът заема подобаващо място в културния живот на областния град и е показателен художествен фактор в този специфичен регион. В ретроспективен план се очертават два периода в историята на фестивала „Франкофоли“: 1) Зараждането му и първи три прояви в годините от 1991 до 1993 и 2) Възраждането на Фестивала през 2015 година след повече от 20-годишно затишие.

Francofolies. Благоевград е българското издание на престижния френски фестивал. Негов лицензиран организатор и продуцент е Община Благоевград, която притежава всички права за провеждането му на територията на България и балканския регион. Събитието се реализира на открито, а входът е свободен. Фестивалът е определен за едно от най-големите музикални събития не само в Благоевград, но и на Балканите.

² Източник на факти за историята на фестивала „Франкофоли“ са: <http://francofolies.over-blog.es/articles-francofolies-de-la-rochelle-origine-histoire-78388935.html>, www.francofoliesbg.com, www.blgmun.com

Както споменахме вече, от особено значение е и географското местоположение. Изборът на града не е случаен. На 100 км южно от София по пътя за Солун и Атина е разположен най-големият комуникационен, стопански и културен център на българския Югозапад – Благоевград. Местоположението му е стратегическо, намира се на европейски път Е79, само на 31 км път от Република Македония, 83 км от Гърция и 88 км от Сърбия. Благоевград е и селище с богата многовековна история. Скаптопара, Джума Базари, Баня, Орта, Джума, Джумая, Горна Джумая – това е почти географският център на Балканите и район, в който от най-дълбока древност има присъствие на цивилизован живот. До момента Благоевград продължава да утвърждава името си не само като образователен център и процъфтяващ град, но и като пазител и създател на вековни и съвременни културни ценности. Дори през далечната 1992 г. тогавашният ръководител на пресцентъра на организаторите на „Франкофоли“, Мариз Бесаге, в интервю за вестник „Струма“ заявява, че в Благоевград кипи „динамичен културен живот“³.

Идеята за възобновяване на Фестивала в културния живот на Благоевград започва през 2014 г., когато посланикът на Франция Ксавие Лапер дьо Кабан пристига в града и заедно с кмета д-р Атанас Камбитов обсъждат културното развитие на Благоевград и участието на Франция в този процес. На срещата освен възобновяването на песенния фестивал „Франкофоли“ се планират и други съвместни проекти в областта на киното. Преговорите очертават значението на самия фестивал на местно ниво, а не налагането на френския начин на живот. Всеки народ има своята самобитност и колкото повече знаем за другите, толкова е по-голям шансът да се съхраним. Провеждането на един такъв фестивал несъмнено помага и за обогатяване познанията на учениците за френската култура и овладяването на френския език. След възобновяването на фестивала „Франкофоли“ следващата стъпка е желанието той да се превърне в традиция, т.е. онези ценности, умения и практики, които отразяват същностните характеристики на всяко общество и които то съхранява във времето да се предават от поколение на поколение. Освен честването на Международния ден на франкофонията 20 март в Благоевград вече се обръща все по-голямо внимание и на френския език. В рамките на фестивала „Франкофоли“ през 2016 г. в града се проведе и първият младежки форум, включващ дебат по актуални културни и образователни теми. Целта на дискуссионната платформа беше да срещне различни гледни точки на младите хора, за да се постигне консенсус по значими въпроси на културната среда в нашето съвремие.

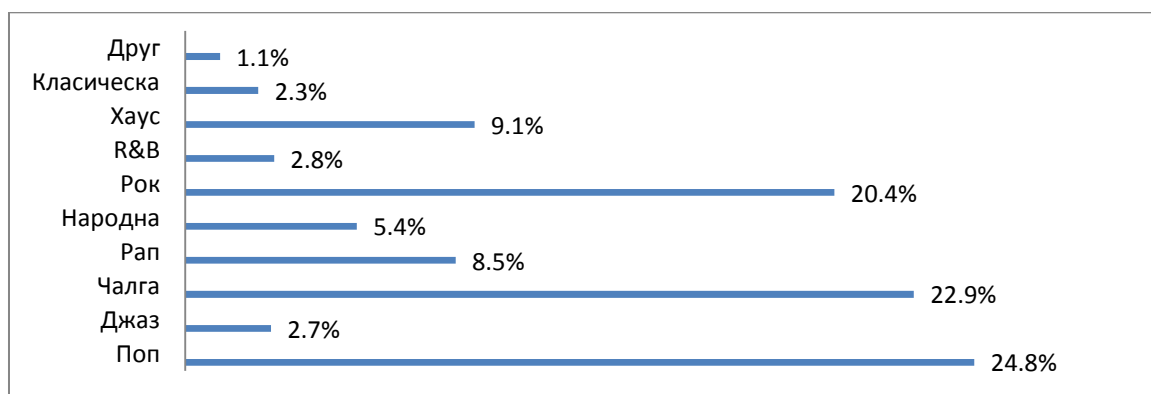
В заключение ще подчертаем, че именно Фестивалът поема ролята на най-мощната институция за оценка на изкуството днес. Чрез успешното му организиране и реализиране се създава и ново отношение към културата и творческите индустрии сред най-широки обществени слоеве. Изкуството позволява своеобразна естетизация и интелектуализация на човешките взаимоотношения, то разширява границите на общуването по непосредствен и непринуден начин, израз е на съкровения стремеж към разширяване и обогатяване на жизнения опит и към по-пълна изява на личността. Изкуството ни кара да виждаме света по нов начин, да го възприемаме и оценяваме в една по-широка и съдържателна перспектива.

Изследване мнението на целевите групи относно „Франкофоли“

³ В-к „Струма“, Благоевград, 1992, 19-20 септември

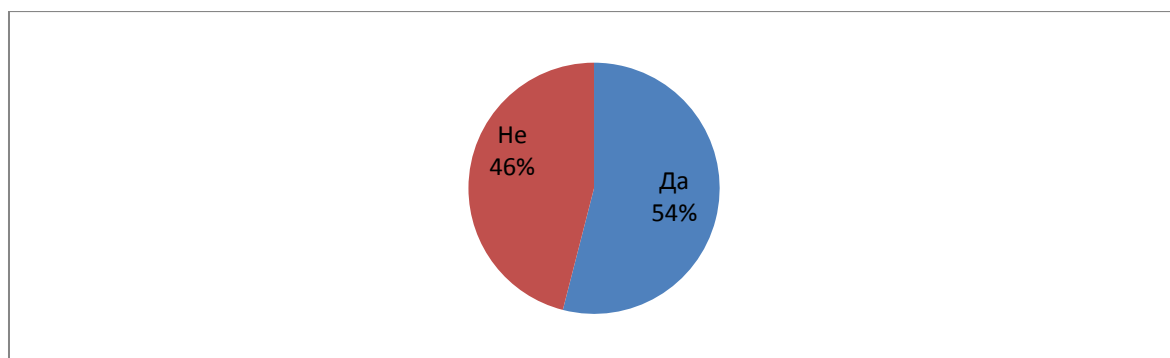
Изследването бе проведено в периода 24-26 септември 2015 г., който съвпада с активното протичане на Фестивала. Лицата, избрани за участие в анкетата, бяха подбрани на случаен принцип на мястото на събитието, без оглед на възраст и пол. Спазен беше принципът на анонимно и доброволно участие в допитването. Методът, чрез който беше събрана емпирична информация на терен, е структурирано интервю с въпросник от 10 затворени, дихотомни въпроса и 5 въпроса, свързани с демографски характеристики на интервюираните. Получените резултати от анкетното проучване са обработени и представени графично.

Въпрос 1. Какъв стил музика предпочитате?

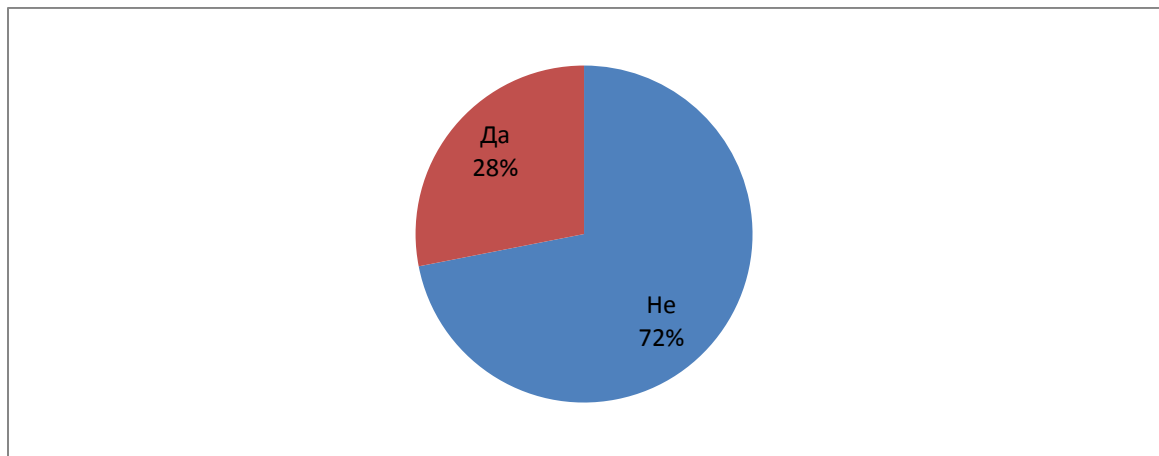
В изследването за предпочитаната музика на първите 3 места са: поп музика (24,8%), чалга (22,9%) и рок (20,4%). Следват категориите на хаус (9,1%), рап (8,5%), народна музика (5,4%). След тях са R&B (2,8%) и джаз (2,7%). А на последно място се нареждат класическа (2,3%) и друг стил музика (1,1%). Върху базата на посочените данни може да се направи извод, че предпочитанията към поп и попфок направлението изпреварват интереса към народната музика. Двата стила се налагат с голям дял у нас. Предполагаме, че сред младежите не е „модерно“ да се слушат останалите стилове. Жителите на Пиринския край не остават верни на традицията, въпреки че в областта функционират различни ансамбли за автентична народна музика, които изграждат културния облик и на Благоевград.

Въпрос 2. Слушате ли френска музика?

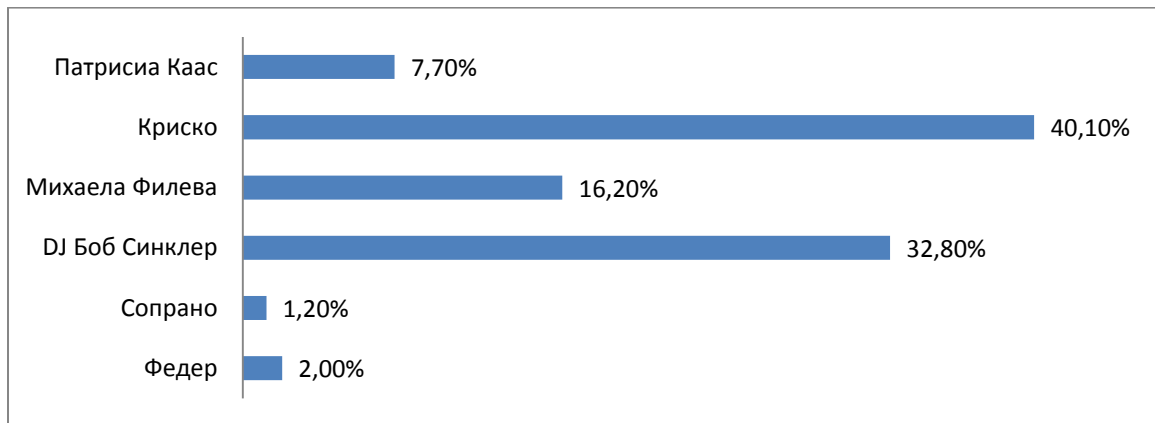
От статистическите данни става ясно, че 54% от анкетираниите слушат френска музика, а останалите 46% не. Разликата между двата отговора е сравнително малка. Този вид музика започва постепенно да увеличава популярността си в Благоевград не само посредством културно-музикалното събитие каквото е „Франкофоли“. Предполагаме, че голяма част от заслугата се дължи на медиите, които освен че са продукт на съвременното ни общество, пряко съдействат за социалната ориентация на личността в заобикалящия я свят, разпространяват културата и влияят върху общественото мнение. Друг фактор, който определя предпочитанието на този тип музика е „благозвучието“ на самия език. Хората го описват като мелодичен, релаксиращ, въздействащ и романтичен и това в голяма степен формира положителните им възприятия.

Въпрос 3. *Информирани ли сте за фестивала „Франкофоли“?*

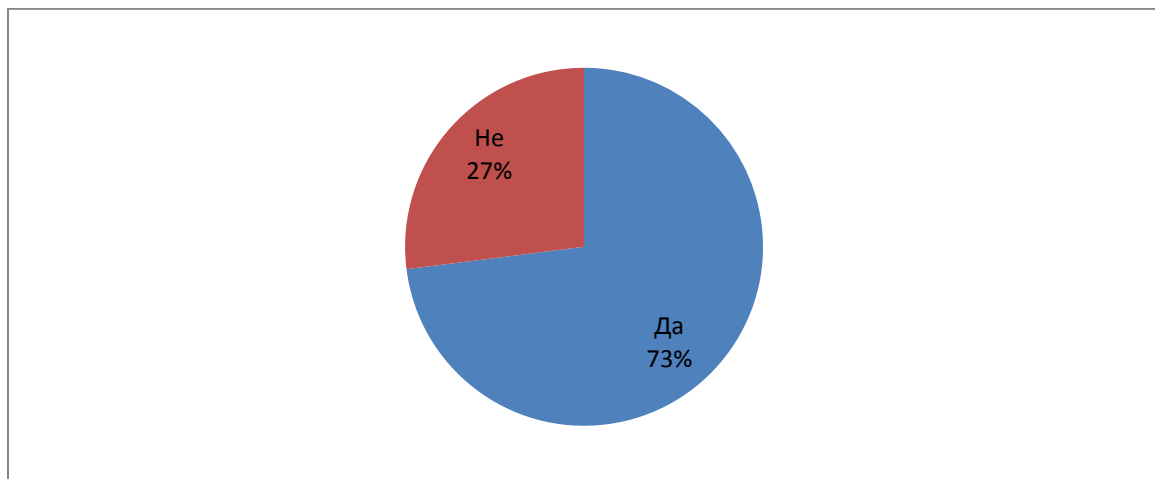
При всяко културно събитие един от най-важните проблеми е постигане на висока степен на информираност на потенциалната аудитория. Според резултатите от настоящото изследване се оказва, че по-големият дял хора не са запознати с идеята на международно значимия фестивал „Франкофоли“. Този факт може да е породен от различни фактори. На първо място можем да посочим липсата на мащабна рекламна кампания, която да популяризира събитието в национален и международен план и да разяснява и утвърждава идеята му в съзнанието на потребителите.

Въпрос 4. *Кои от следните изпълнители, които са пели на сцената на фестивала „Франкофоли“, познавате?*

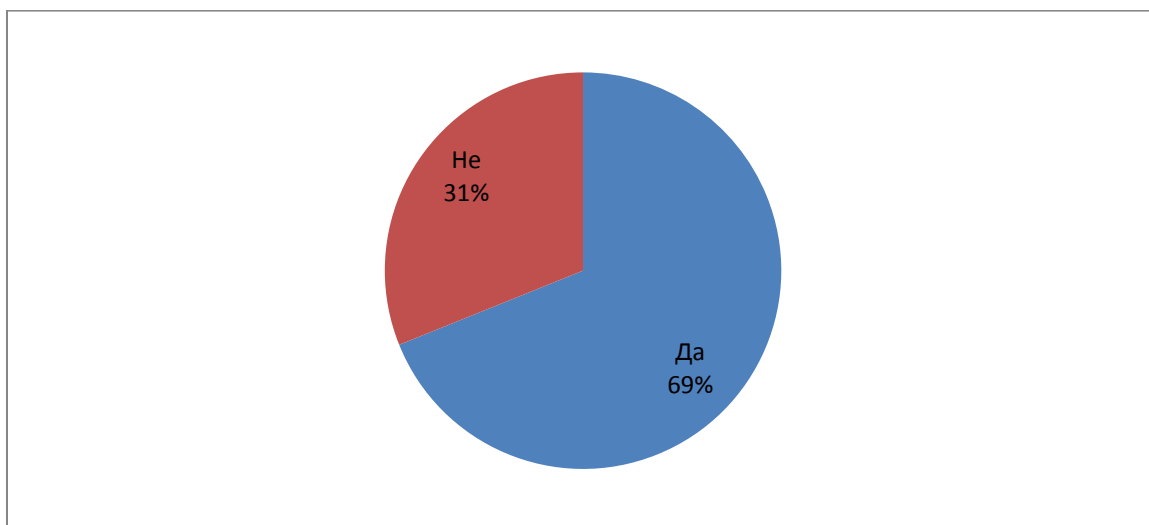
От графиката ясно проличава, че на първо и трето място в класацията се нареждат българските R&B и поп изпълнители Криско и Михаела Филева. Заемането на челните места от двамата певци се дължи на факта, че са особено популярни предимно сред по-младата аудитория, докато Патрисиа Каас, Сопрано и Федер не се радват на особена популярност. На първия въпрос от анкетата „Какъв стил музика предпочитате?“ 9.1% от респондентите са посочили хаус. Неслучайно и французинът DJ Боб Синклер е сребърният медалист в това проучване.

Въпрос 5. *Присъствахте ли на някои от тридневните концерти на фестивала „Франкофоли“ през 2015 година?*

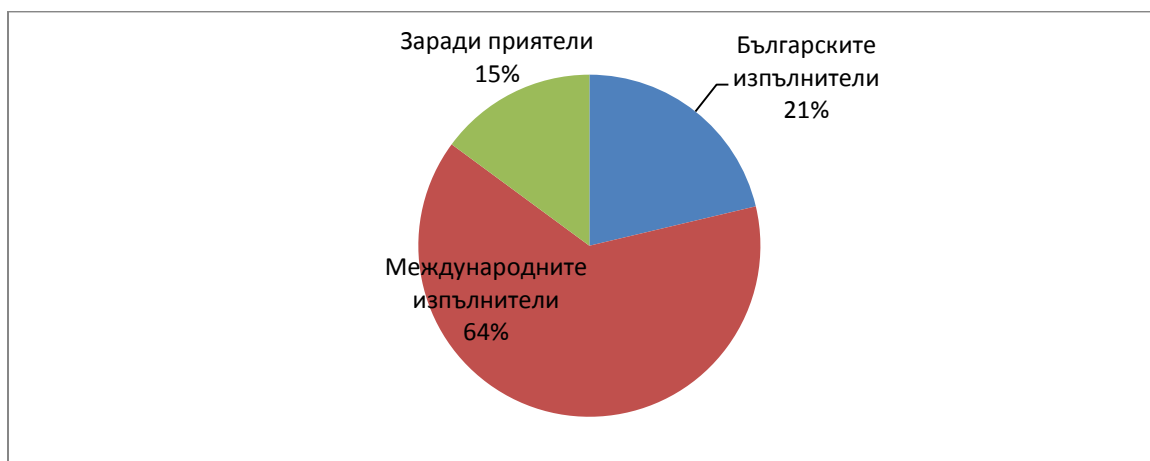
Тъй като самият Фестивал бе определен за едно от най-мощабните музикални събития не само в Благоевград, а и на Балканите, предполагаме, че отговорилите положително с интерес са очаквали началото на концертите, а останалите са присъствали заради мащаба на събитието и от любопитство.

Въпрос 6. *Смятате ли, че фестивалът „Франкофоли“ е едно от най-важните културни събития, състояли се в Благоевград?*

Задоволителните 69 % от анкетираните лица определят Фестивала като едно от най-важните културни събития, състояли се в Благоевград. Тук от значение е класификацията на „Франкофоли“ според формата му на музикално явление. От гледна точка на пространствените измерения го категоризираме като международно събитие, което от своя страна води до повишаване на межкултурния обмен и интензивността на социалните контакти. Чрез фестивала се привличат нови целеви групи туристи и се увеличават икономическите приходи. Това води и до популяризиране мястото на провеждане и предоставя допълнителна заетост на местното население. От гледна точка на идентифициране на културата на Благоевград го причисляваме към проявите с ключово значение за региона.

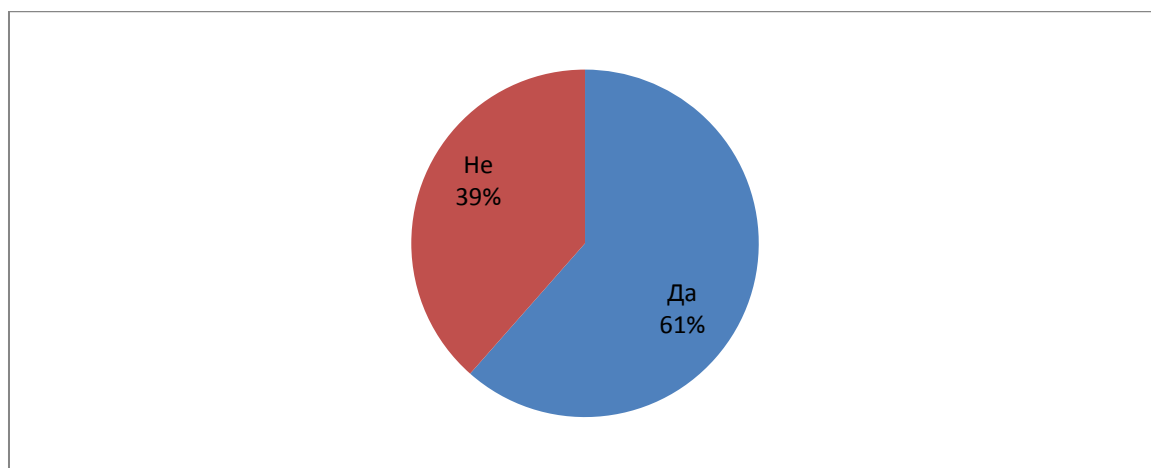
Въпрос 7. Присъствахте на Фестивала заради:

Чуждестранните изпълнители са сред най-популярните и предизвикват голям интерес сред населението на Благоевград и посетителите на Фестивала. Процентните отношения в този въпрос извеждат на повърхността видимо противоречие с отговора за познаваемостта на френските изпълнители (Въпрос 4). Това може да се тълкува най-малко поради утвърдената значимост и мащаб на Фестивала, които рефлектират върху интереса към изпълнителите. Българските музиканти заемат второ място и също имат

достатъчно фенове, които дори и да не харесват френската музика са отишли именно заради тях. Въпреки националните културни особености целевите групи на това събитие приветстват с интерес и чуждото.

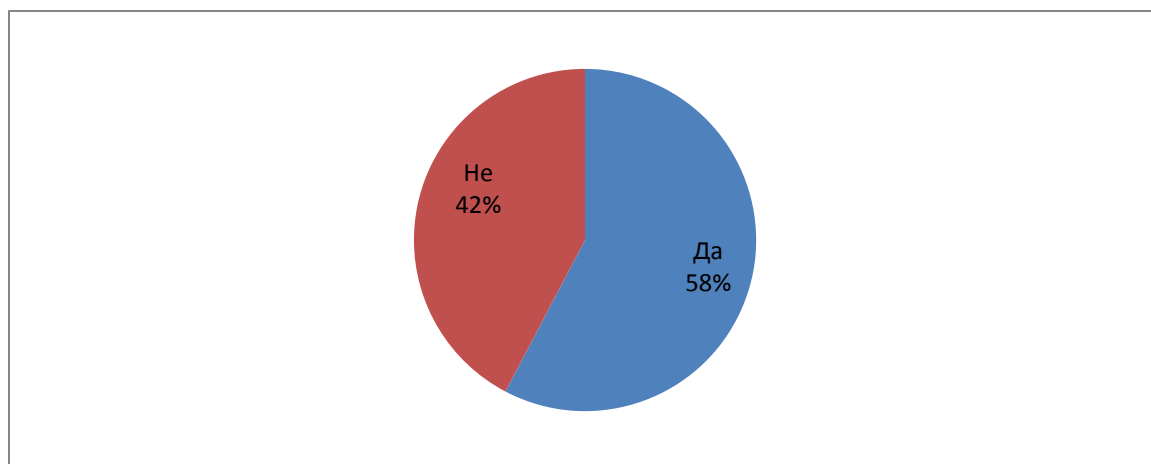
Въпрос 8. *Ще присъствате ли на следващия фестивал „Франкофоли“ в Благоевград през 2016 година?*

Графика 8 показва положителното отношение и нагласи на аудиторията към Фестивала.

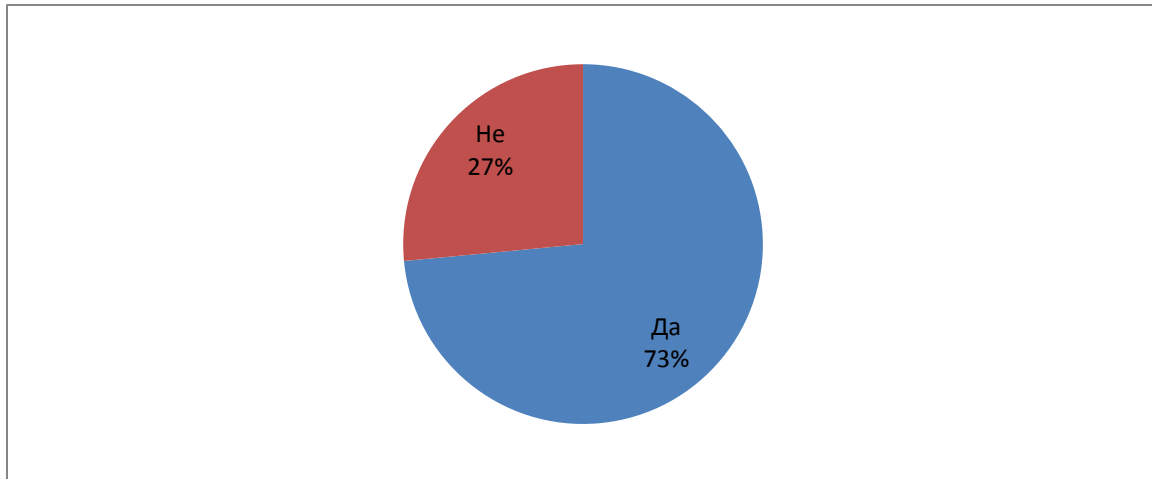
Събитието се ползва вече с доминиращ положителен интерес, което означава, че е утвърдило мястото си в културата на Благоевград.

Въпрос 9. *Съгласни ли сте, че организацията на фестивала „Франкофоли“ бе на удовлетворително ниво?*

При съпоставката на Въпрос 8 и Въпрос 9 проличава тяхната свързаност, тъй като условията за провеждане на Фестивала кореспондират с удовлетвореността на посетителите. Положителното мнение на интервюираните лица относно този показател е от съществено значение.

Въпрос 10. Според Вас с фестивала „Франкофоли“ Благоевград ще стане ли по-привлекателен за туристите?

Според резултатите от настоящото изследване 73 % от лицата подкрепят провеждането на подобен вид изяви и оценяват приноса им в развитието на туристическия бранш. Фестивалът не само обогатява културния живот на благоевградчани, но внася разнообразие при формирането на културните предпочитания на населението. Освен това има добавъчна стойност за положителния имидж на града, прави реклама на Благоевград като фестивален и динамичен град с богата културна програма и дава възможност за нови социални контакти. Може би най-важният извод е, че „Франкофоли“ спомага за създаване на културни традиции, които се впитват в облика на европейското общество.

Заклучение

Независимо, че исторически погледнато, фестивалите са нещо ново, масовото им разпространение е факт благодарение на съчетанието от модерна културна практика и пренесени във времето традиции. Те обобщават в себе си възможностите за усвояване и създаване на ценен опит, който гарантира целостта на общността. Те са надежден инструмент за сътрудничество между европейските народи и могат да допринасят за социално-икономическия растеж на региона.

От представените данни на анкетата и техния анализ може да се направи извод за широкото място на фестивала „Франкофоли“ в културните предпочитания и практики на анкетираните от Благоевград. Чрез неговото реализиране местното население има възможност да сподели своята култура, да обмени опит и информация с посетители и участници. От друга страна Фестивалът помага на туристите да се докоснат до традициите, обичаите и музиката на благоевградчани.

Имайки предвид важността на фестивалните събития и тяхното положително влияние в социален и икономически контекст, става ясно, че е необходимо да се изследват нагласите на местното население и посетителите, както и техните оценки и удовлетвореност, защото освен всичко друго, тези проучвания популяризират и самото събитие, което допринася за известността на града домакин.

ЛИТЕРАТУРА:

Ганев: *Ганев, Ст.* При изворите на културата (култура и общество). ИК: „Интелект-А“.

Дулов 2004: *Дулов, В.* Социология на културата. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“.

Костов 2001: *Костов, Е.* Културният туризъм. УИ Стопанство, С.

Кутин 2002: *Кутин, Л.* Фестивалът като феномен на художествената култура. С.

Струма 1992: Вестник „Струма“, Благоевград, 19-20 септември.

Блогът - www.francofolies.over-blog.es

Официален сайт на община Благоевград – www.blgmun.com

www.francofoliesbg.com